

Tuomarikoulutus

Metsästysampumasäännöt 2022

Liikuntalajit

Hirvenhiihto

TURVALIPPU TULI PAKOLLISEKSI SML:N KILPAILUISSA 1.1.2024

Patruunapesään työnnetty turvalippu estää aseiden lataamisen

- Ruutiaseissa käytetään puikkoa tai siimaa, jonka toisessa päässä on selkeästi näkyvä lukkorungon sivulle tuleva lippu.
 - Sääntö koskee kaikkia asetyyppejä. Taittuvissa aseissa ei tarvita turvalippua, jos ne ovat auki taitettuina.
- Ilma-aseissa käytetään siimaa, joka tulee kokonaan piipun läpi (mikäli se on teknisesti mahdollista).
- Turvalippu on oltava väriltään huomiota herättävä (esim. turvaoranssi).
- Turvalipun voi tehdä itse tai sen voi ostaa valmiina.
- Turvalipun käyttö on osa turvallista ampumaratakäyttäytymistä. Ampumarata-alueella liikuttaessa on aseet kuljetettava lukot auki ja turvalippu aseessa tai aseet taitettuina, katkaistuina tai lukot irrotettuina.

TURVALLISUUSMÄÄRÄYKSIÄ

- Kilpailualueella on aseet kuljetettava lukko irti tai turvalippu aseessa
 - Jos ase on suojuksessa, siinä on oltava turvalippu paikallaan
- Turvalipun saa ottaa pois asetarkastuksessa. Jos ase luovutetaan asetarkastuksen jälkeen kilpailijan hallintaan, turvalippu on laitettava paikalleen
- Turvalipun saa ottaa pois hirvenhiihdon lähtöalueella tai kun ase jätetään ampumapaikan asetelineeseen
- Turvalippu on laitettava aseeseen tai lukko otettava irti aseesta, kun poistutaan hirvenhiihdon maalialueelta tai ase noudetaan ampumapaikan asetelineestä

TURVALLISUUSMÄÄRÄYKSIÄ

- Aseet säilytetään asetelineissä lukot auki ja lipas irti lipasaukosta
- Aseen lukon saa laittaa kiinni lähtöalueella ja lukko saa olla kiinni hiihtosuorituksen aikana
- Aseen irtolipas saa olla kiinni lipasaukossa ainoastaan kilpailijalle osoitetulla ampumapaikalla
- Lukko on avattava ja lipas on otettava irti lipasaukosta viimeisen laukauksen ampumisen jälkeen, ennen ampumapaikalta poistumista.
- Mikäli aseessa ei ole irtolipasta on turvalippu laitettava paikalleen tai lukko irrotettava ennen ampumapaikalta poistumista.

TURVALLISUUSMÄÄRÄYKSIÄ

- Kuljetettaessa asetta asetelineestä ampumapaikalle ja ampumapaikalta asetelineelle, on aseiden lukon oltava avattuna ja piipun osoitettava ylöspäin
- Toimitsijan tulee tarvittaessa käskemällä varmistaa, että ampujan ase jää ammunnan jälkeen asetelineeseen lukko avattuna ja lipas on irti lipasaukosta
- Hirvenhiihdossa lukko on avattava välittömästi maaliin tulon jälkeen. Toimitsija tarkastaa aseiden ja varmistaa että turvallisuusmääräyksiä on noudatettu

TURVALLISUUSMÄÄRÄYKSIÄ

- Mikäli aseessa tai lipasaukossa olevassa lippaassa on ampumaton patruuna muulloin kuin omalla ampumapaikalla, kilpailijan tulos hylätään

HIRVENHIIHTO

Kolmen osalajin kilpailu

HIIHTO + ETÄISYYDEN ARVIOINTI + AMMUNTA

Jokainen osalaji on suoritettava kokonaan, jotta kilpailija saa lopputuloksen

HIHTO

- Perinteinen hiihtotyyli
- 7-9 km helpohkoa murtomaata
- S13, S16, N65, M70 ja M80 sarjalle voi kilpailun järjestäjä lyhentää hiihtomatkaa enintään 2 km
- S13-sarjassa saa olla avustaja mukana kilpailureitillä
 - avustaja ei saa mennä arviointipaikalle
 - jos avustaja kilpailee, hän voi lähteä reitille vasta oman kilpailusuorituksensa jälkeen
- S13, S16, N65 ja M80 -sarjojen kilpailijat eivät kuljeta hirvenhiihdossa asetta mukana,
 - Aseet on säilytettävä hiihtosuorituksen aikana niille varatuilla paikoilla ja aseiden lukko avattuna.
 - Muut varusteet voi kuljettaa mukanaan tai säilyttää ampumapaikalla.

HIHTO

- Kaikki kilpailussa tarvittavat varusteet, ase mukaan lukien, on kuljetettava koko kilpailun ajan mukana
- S13, S16, N65 ja M80 sarjojen kilpailijat säilyttävät aseensa ja patruunat, sekä halutessaan myös kuulosuojaimet, ampumapaikalla olevassa asetelineessä ja aseensa lukko avattuna
- Kilpailureitiltä poikkeaminen on kielletty. Kilpailija joka tällä tavoin tavoittelee hyötyä, suljetaan pois kilpailutapahtumasta.

HIIHTOAIKA PISTEIKSI

- Hiihtoaika otetaan sekunnin tarkkuudella
- Paras hiihtäjä saa kussakin sarjassa ja ikäryhmässä 300 pistettä
- Hiihtopisteet lasketaan todellisten aikaerojen perusteella
- Parhaan hiihtäjän ajan ylittämisestä vähennetään
 - 5 tappiominuuttiin asti 1 piste 10 sekuntia kohti
 - 5 minuutin ylittävältä osalta 1 piste 20 sekuntia kohti
- Jos sarjan tai ikäryhmän nopein hiihtäjä ei kilpaile SM-arvosta, lasketaan hänelle ja SM-arvosta kilpaileville omat hiihtopisteet
- Ikäryhmä saa omat hiihtopisteet, jos siinä on vähintään 2 kilpailijaa, jotka kilpailevat SM-arvosta ja saavat lopputuloksen

HIIHTOAIKA PISTEIKSI

- Sarjoissa Y, M60, M70 ja N lasketaan omat hiihtopisteet
 - ikäryhmille: Y40, M65, M75 ja N40
 - jos Y40, M65, M75 tai N40 ikäryhmään kuuluvalla on sarjan paras hiihtoaika, lasketaan koko sarjan hiihtopisteet sen perusteella
- Sarjoissa N50, N65 ja M80 lasketaan omat hiihtopisteet
 - viiden vuoden välein 55, 70 ja 85 vuodesta lähtien
 - vanhemman ikäryhmän parasta aikaa verrataan nuoremman ikäryhmän parhaaseen aikaan
 - mikäli vanhempi on nopeampi, lasketaan nuoremman ikäryhmän tai sarjan hiihtopisteet vanhemman ajan perusteella

HIIHTOAIKA PISTEIKSI

- Sarjoissa S13, S16 ja S20 lasketaan tytöillä ja pojille omat hiihtopisteet
- Sarjassa S13 lasketaan omat hiihtopisteet niille, jotka kilpailuvuoden aikana täyttävät enintään 7, 9, 11 tai 13 vuotta. Jos nuorempi on nopeampi, lasketaan vanhemman ikäryhmän aikapisteet nuoremman ajan perusteella.

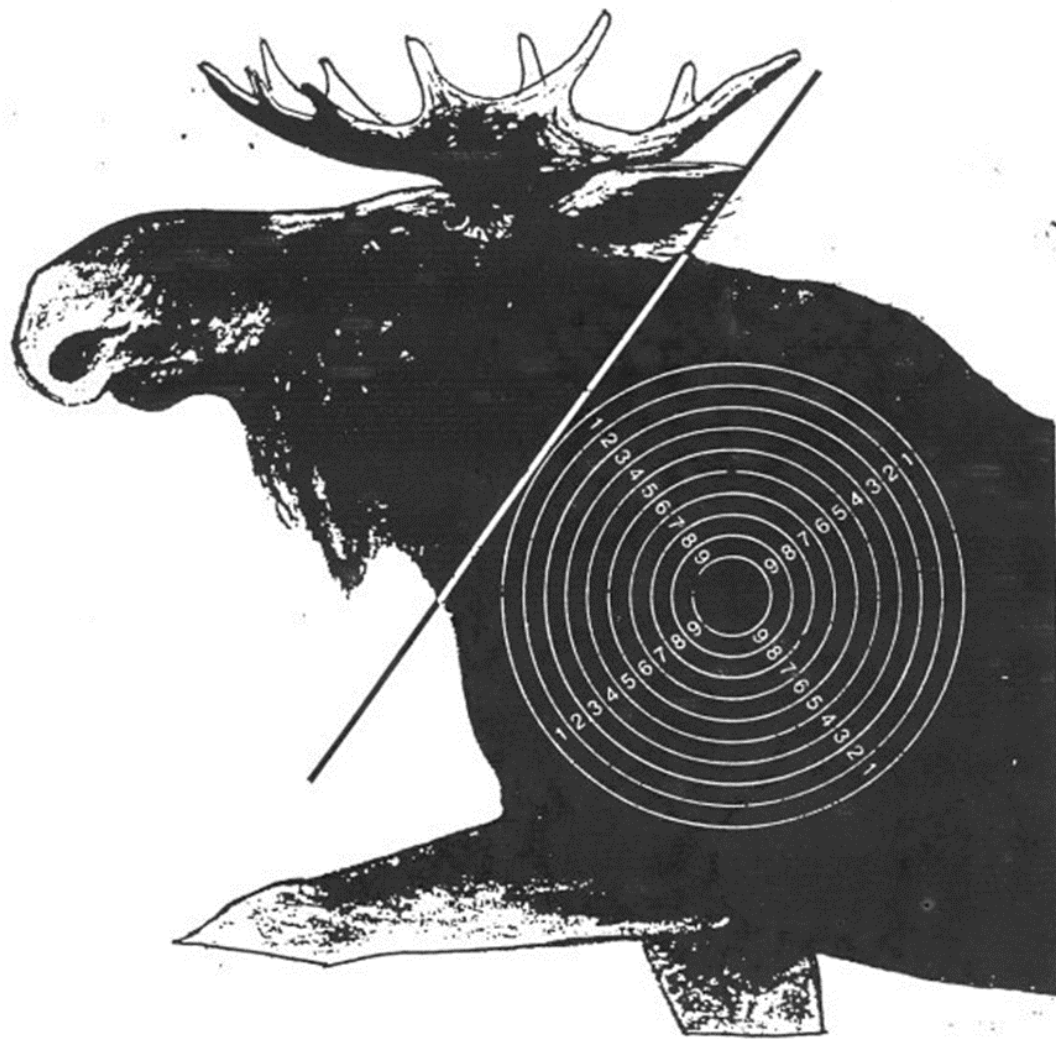
ETÄISYYDEN ARVIOINTI

- Etäisyyden arviointi suoritetaan kahteen suomalaisen hirvikuvion päähän kahdelta eri arviopaikalta.
- Pääkuvioden tulee olla 50-200 m:n etäisyydellä arviopaikalta
- Saman sarjan kilpailijoiden arviomatkojen summa ei saa vaihdella enempää kuin 10 %
- Sen maastokohdan, johon pääkuvio on pystytetty, pitää näkyä arviopaikalle
- Pääkuvion tulee olla kohtisuoraan arviointilinjaa vastaan ja turpa vaakatasossa
- Etäisyys pääkuvioon mitataan luotisuoraan
- Arviopaikka voi olla ennen ammuntaa tai ammunnan jälkeen

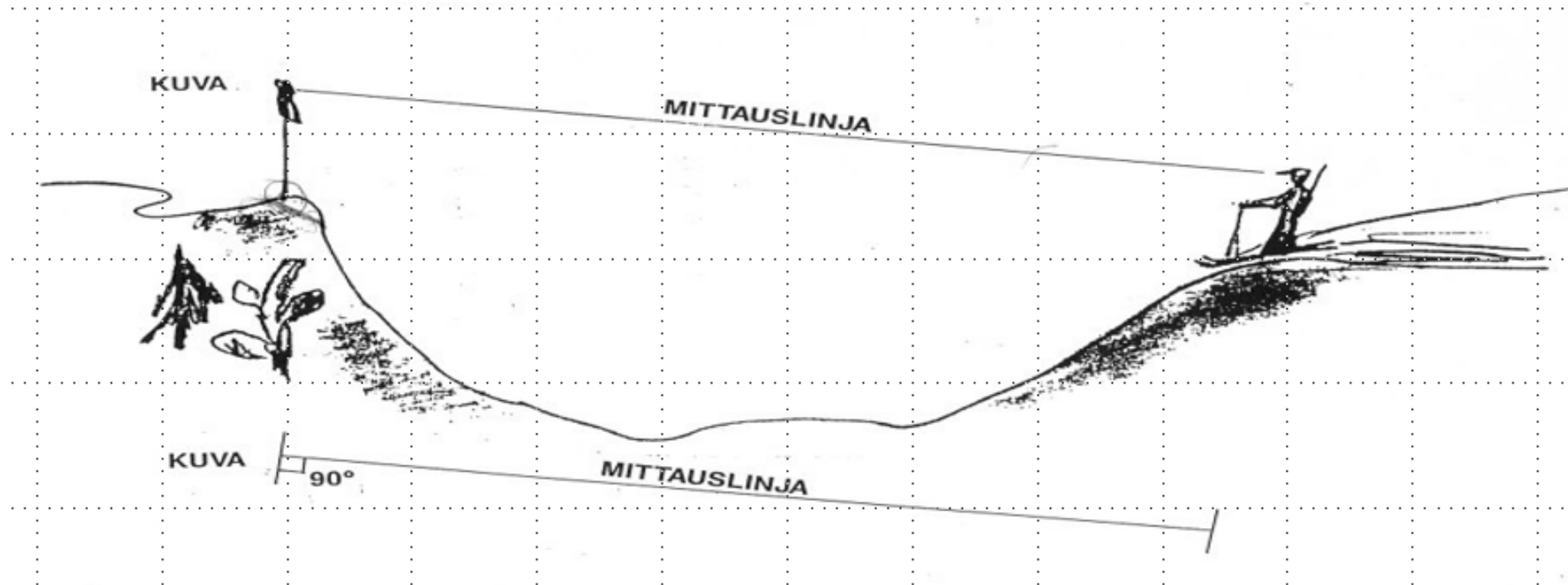
ETÄISYYDEN ARVIOINTI

- Arviointi suoritetaan silmävaraisesti. Käden, suksisauvan tai muun apulaitteen käyttö on kielletty
- Etäisyyden arviointi suoritetaan täysin metrein
- Kullakin arviopaikalla tehty arvio on lopullinen
- Jos molemmat arviointitehtävät ovat oikein, saa arviosta 300 pistettä
- Jokaista virhemetriä kohden vähennetään 2 pistettä maksimipistemäärästä

ARVIOKUVAN LEIKKAAMINEN

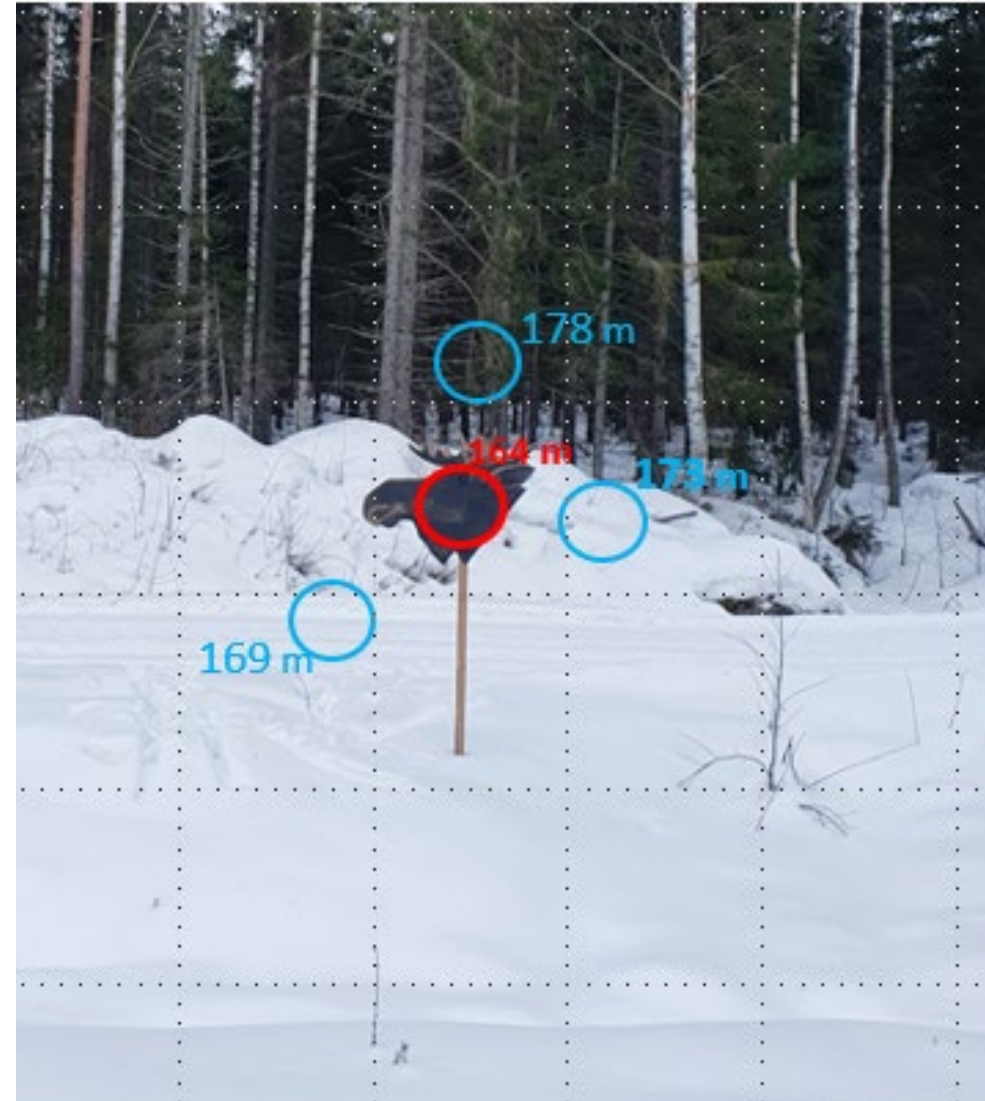

ARVIOKUVAN SIJOITTAMINEN JA ETÄISYYDEN MITTAUS

ETÄISYYDEN MITTAUS

- Mittaa matka ensin taustaan
- Etäisyys arviotauluun tulee olla lyhyempi kuin taustaan, jolloin varmistat, ettei mittaus ole mennyt ohi taulusta

AMPUMASUORITUS

- Ammutaan 10 laukausta hiihtotaipaleen loppupuolella
- Ampumamatka 100 metriä
- Maalikuviona suomalainen hirvitaulun keskiö
- Kilpailun järjestäjä voi harkintansa mukaan käyttää taulun taustapahvia
- Ampuma-asento on pystyasento ilman tukea, sukset jalassa
- Aseen saa ottaa selästä, kiinnittää irtolippaan ja ladata vasta kilpailijalle osoitetulla ampumapaikalla
- Ampumapaikalla kilpailijan on toistettava taulunsa numero = ampumalupa
- Ampumapaikan liukuestettä on käytettävä siten, että vähintään toinen jalka on liukuesteen päällä

AMPUMASUORITUS

- Aseen kantovaljaita saa käyttää apuna ammunnessa, mutta erillinen ampumahihna on kielletty
- Ladatun aseensa kanssa siirtyminen ampumapaikalla on kielletty
- Kilpailuvuonna enintään 13 vuotta täyttävät kilpailijat ampuvat pystyasennosta tukea käyttäen
 - tuen tulee olla pystysuunnassa säädettävä ja sellainen, että se kannattaa aseensa painon liipaisinkaaren etupuolelta
 - ase ei saa kiinnittyä millään tavalla tukeen
 - ampujan käsi ei saa olla kilpailusuorituksen aikana tuen etupuolella eikä vartalo saa koskettaa tukeen
 - avustaja saa ladata S13-sarjan kilpailijan aseensa

AMPUMASUORITUS

- Ammunnan tulos = tauluun ammuttu pistemäärä kerrottuna kuudella
- Maksimipistemäärä on 600 pistettä

SIJOITUKSEN RATKAISEMINEN

- Sijoituksen ratkaisee osalajien yhteenlaskettu pistemäärä
- Maksimipistemäärä on 1200 pistettä
 - hiihto 300 p.
 - arvointi 300 p.
 - ammunta 600 p.

SIJOITUKSEN RATKAISEMINEN

TASATULOKSET

Sijoituksen henkilökohtaisessa kilpailussa ratkaisee:

1. ampumatulos
2. hiihtoaika

Joukkuekilpailun tasatuloksen ratkaisee:

1. paras joukkueen henkilökohtainen tulos
2. paras joukkueen henkilökohtainen ampumatulos
3. paras joukkueen henkilökohtainen hiihtoaika

Hirvenjuoksu

HIRVENJUOKSU

Sovelletaan hirvenhiihdon sääntöjä

Juoksumatka 4-5 km

- S13, S16, N65, M70 ja M80 sarjalle voi kilpailun järjestäjä lyhentää juoksumatkaa enintään 1 km

Varusteet

- Ase ja patruunat säilytetään juoksun ajan ampumapaikan asetelineessä
- Muusta tarvittavasta varustuksesta ainoastaan kuulosuojaimet voivat olla ampumapaikalla
- Aseessa ei saa olla hihnaa

HIRVENJUOKSU

- Ampumapaikalta on selkeästi kyltein merkittävä ”KÄVELYALUE”, jonka sisälle rajataan ampumapaikka ja siihen kuuluvat asetelineet. Tällä alueella juokseminen on kielletty
- KÄVELYALUEELLA juoksevalle kilpailijalle
 - annetaan ensin suullinen varoitus; ”Varoitus! Juokseminen kielletty kävelyalueella!”
 - mikäli kilpailija ei välittömästi lopeta juoksemistaan, tuomitaan hänelle 1 minuutin aikasakko, joka lisätään kilpailijan loppuaikaan

Viestikilpailut

Hirvenhiihtoviesti

SARJAT: Y, Y50 ja N

- Y ja Y50 sarjoissa on 4 ja naisten sarjassa 3 kilpailijaa
- Y50 viestissä on oltava vähintään 2 kilpailijaa, jotka kilpailuvuonna **täyttävät vähintään 60 vuotta (M60→ ja ikäryhmä N60 →)**
- Naisten viestissä kilpailijat, jotka kilpailuvuonna täyttävät enintään 16 vuotta tai vähintään 65 vuotta eivät kuljeta asetta mukanaan.
- Y-viestissä kilpailijat, jotka kilpailuvuonna täyttävät enintään 16 vuotta ja Y50-viestissä vähintään 80 vuotta eivät kuljeta asetta mukanaan
- **Tukiampujat (S13) saavat osallistua Y- ja N-sarjan viestiin. Viesteissä saa olla enintään yksi tukiampuja / joukkue**

Hirvenhiihtoviesti

HIIHTOMATKA

- 3-4 km helpohkoa murtomaata
- 2/3 matkasta ennen ammuntaa

ARVIOINTI

- hiihtotaipaleen alkupuoliskolla yhteen suomalaiseen hirvenpääkuvioon
- arviointi samaan kuvioon samalla osuudella

AMMUNTA

- hiihtomatkan jälkipuoliskolla
- viisi laukausta / osuus

Hirvenhiihtoviesti

MAALIKUVIO

- Yksi ympyränmuotoinen, taustan väristä poikkeava
- Halkaisija 25 cm
- Osumat ilmaistaan tauluun liittyvällä näyttölaitteella tms.

Kilpailuvuonna enintään 13 vuotta täyttävät voivat ampua pystyasennosta tukea käyttäen. Huoltaja kantaa tukiampujan aseensa asetelineestä ampumapaikalle ja ammunnan jälkeen asetelineeseen yhtä matkaa kilpailijan kanssa. Huoltaja voi asettaa ampumatuen paikalleen, mutta hän ei saa ladata asetta tai muulla tavoin auttaa kilpailijaa

Arvioinnin ja ammunnan sakot

ARVIOINTI

- 200 m / sakkokierros, kierretään ennen ammuntaa
 - 0-5 m = 0 sakkokierrosta
 - 6-10 m = 1 sakkokierros
 - 11-15 m = 2 sakkokierrosta
 - 16-20 m = 3 sakkokierrosta
 - 21-25 m = 4 sakkokierrosta
 - 26 m ja yli = 5 sakkokierrosta

AMMUNTA

- 400 m kutakin ohilaukausta kohti, kierretään heti ammunnan jälkeen

Arvioinnin ja ammunnan sakot

- Kilpailun järjestäjä voi harkintansa mukaan korvata sakkokierrokset aikasakoilla
 - arviosakko 45 s
 - ammuntasakko 90 s
- Aikasakot lisätään kilpailijoiden osuusaikoihin.

Arvioinnin ja ammunnan sakot

- Jos lajituomari on määrännyt liikaa tai liian vähän sakkokierroksia
 - kilpailijan hiihtoaikaan lisätään tai siitä vähennetään kilpailijan sakkokierrokseen tai sakkokierrokseen käyttämä aika
- Hirviurheilu hoitaa laskennan
 - Kilpailijan sakkokierrokseen käyttämä aika lasketaan kaavalla: sakkokierroksen pituus x viestin osuusaika / hiihdetty matka (sis. hiihdetyt sakkokierrokset)
- Vastuu toimitsijan ilmoittamien sakkokierrosten oikean määrän kiertämisestä on kilpailijalla

Hirvenjuoksuviesti

- Sovelletaan hirvenhiihtoviestin sääntöjä seuraavin poikkeuksin
- Juoksumatka 2-3 km
- Sakkokierrokset:
 - arviointi 100 m
 - ammunta 200 m
 - porrastus kuten hirvenhiihtoviestissä
- Aikasakot hirvenjuoksuviestissä:
 - arviosakko 30 s
 - ammuntasakko 60 s

Hirvikävely

HIRVIKÄVELY

- Hirvikävely koostuu kolmesta osalajista
 - kävely
 - etäisyyden arviointi
 - ammunta
- Kaikki osalajit on suoritettava kokonaan ilman tarpeetonta viivyttelyä
- Kilpailun tulos saadaan laskemalla etäisyyden arvioinnin ja ammunnan pisteet yhteen
- Hirvikävelyssä noudatetaan soveltuvin osin hirvenjuoksun sääntöjä
- Kevyet ulkoiluun tai urheiluun soveltuvat asusteet ovat sallittuja. Samaa asustetta on käytettävä koko kilpailusuorituksen ajan

KÄVELY

- Kävelymatka 3-5 km
- Kilpailureitiltä poikkeaminen johtaa kilpailusta sulkemiseen
- Etäisyyden mittauslaitteiden käyttö tai kuljetus kilpailureitillä on kielletty
- Matkapuhelimen, tabletin tms. käyttö kilpailureitillä on kielletty
- Kävelysauvojen käyttö on sallittu (apuna kävelyosuudella)

ETÄISYYDEN ARVIOINTI

- Arviopaikalla työskennellään itsenäisesti
 - keskustelu ja yhteistyö toisten kilpailijoiden kanssa on kielletty
 - ensin varoitus ja toisesta rikkeestä kilpailija suljetaan pois kilpailusta
- Etäisyyden arviointi
 - neljä hirvenpääkuviota neljällä arviopaikalta
 - kullakin arviopaikalla tehty arvio on lopullinen
- Mikäli kaikki neljä arviointitehtävää on oikein, saa arvioinnista 600 pistettä
- Jokaista virhemetriä kohden vähennetään 2 pistettä maksimipistemäärästä

AMMUNTA

- 10 laukausta pystyasennosta
 - kilpailuvuonna enintään 13 vuotta täyttävät saavat ampua tuelta
 - ampumamatka 100 metriä
 - ammunnan pistemäärä saadaan kertomalla ampumatulos kuudella
→ max 600 pistettä
- Ampuma-aika on 7 minuuttia
 - aika alkaa siitä, kun kilpailija noutaa aseensa asetelineestä ja päättyy siihen, kun kilpailija tuo ammunnan jälkeen aseensa asetelineeseen ("penkka-aika")
 - ampuma-ajan ylityksestä vähennetään kilpailijan ampumatuloksesta 3 pistettä jokaiselta alkavalta yliaikaminuutilta (taulupisteistä)
 - jos asetelineet ovat etäällä ampumapaikasta, voidaan ampuma-aikaa lisätä tuomarineuvoston päätöksellä

KILPAILUN TULOS JA SJOITUKSEN RATKAISEMINEN

- Kilpailun tulos saadaan laskemalla ammunnan ja etäisyyden arvioinnin pistemäärät yhteen
 - maksimipistemäärä 1200 pistettä
- Tasatuloksen sattuessa voittaa se, jolla on parempi ampumatulos. Ellei eroa synny näin, ratkaisee:
 1. numero-osumien lukumäärä
 2. kymppien, yhdeksikköjen jne. lukumäärä
- Joukkuekilpailussa voittaa tasatuloksen sattuessa se joukkue, jolla on paras henkilökohtainen tulos. Ellei eroa näin synny katsotaan toiseksi paras tulos jne.

Hirvenhiihtely

HIRVENHIIHTELY

- Hirvenhiihtely koostuu kolmesta osalajista
 - hiihto
 - etäisyyden arviointi
 - ammunta
- Kaikki osalajit on suoritettava kokonaan ilman tarpeetonta viivyttelyä
- Hirvenhiihtelyssä noudatetaan soveltuvin osin hirvikävelyn sekä hirvenhiihdon lajisääntöjä

HIRVENHIIHTELY

HIIHTO

- Kilpailuissa käytetään perinteistä hiihtotyyliä
- Hiihtomatka on 7-9 km helpohkoa murtomaata
- Kilpailussa tarvittavat varusteet, mukaan lukien ase, on kuljetettava koko kilpailun ajan mukana
 - kilpailuvuonna enintään 18 vuotta täyttävät tytöt ja pojat, sekä vähintään 65 vuotta täyttävät naiset ja 80 vuotta täyttävät miehet voivat hiihtosuorituksen ajan säilyttää aseensa, patruunat ja kuulosuojaimet asetelineessä

HIRVENHIIHTELY

AMMUNTA

- Ampuma-asento on pystyasento ilman tukea sukset jalassa
 - kilpailuvuonna enintään 13 vuotta täyttävät saavat ampua tuelta
- Aseen kantohihnojen tai valjaiden käyttö apuna on sallittua
- Ampumapaikalla on käytettävä liukuestettä ja vähintään kilpailijan toisen jalan on oltava liukuesteen päällä

RANGAISTUKSET SÄÄNTÖRIKKEISTÄ

	Huomautus	Varoitus	Tulosväh.	Hylkäys	Kilpailusta sulkeminen
Tyhjä irtolipas on kiinni aseeseen lipasaukossa maaliin tai vaihtoon tullessa (hirvenhiihto, -hiihtely ja viesti) - tulospöytä vähennys hiihdossa ja hiihtelyssä 3 ampumapistettä - viestissä minuutin aikasakko			X X		
Mikäli aseessa ei ole irtolipasta, on turvalippu laitettava paikalleen tai lukko irrotettava ennen ampumapaikalta poistumista. Muussa tapauksessa ampujalle tuomitaan 3 ampumapisteen tulospöytä vähennys ja viestissä minuutin aikasakko			X		
Asetelineessä olevan aseeseen lukko kiinni tai tyhjä irtolipas on kiinni aseeseen lipasaukossa, tulospöytä vähennys 3 ampumapistettä ja viestissä minuutin aikasakko			X		
Turvalippu on paikallaan ja tyhjä irtolipas on kiinni aseeseen lipasaukossa ampumapaikan ulkopuolella		X			
Aseen patruunapesässä on ammuttu hylsy ampumapaikan ulkopuolella ja irtolipas on irti lipasaukosta, tulospöytä vähennys 3 ampumapistettä - jos irtolipas on kiinni lipasaukossa, seurauksena on hylkäys			X	X	
Ladatun aseeseen siirtyminen ampumapaikalla		X			

RANGAISTUKSET SÄÄNTÖRIKKEISTÄ

	Huomautus	Varoitus	Tulosväh.	Hylkäys	Kilpailusta sulkeaminen
Hirvenjuoksun kävelyalueella juoksevalle kilpailijalle annetaan suullinen varoitus - mikäli kilpailija ei välittömästi lopeta juoksemistaan tuomitaan 1 minuutin aikasakko		X	X		
Käden, suksisauvan tai muun apulaitteen käyttö arviopaikalla on kielletty	X				
Arviopaikalla työskennellään itsenäisesti. Keskustelu ja yhteistyö toisten kilpailijoiden kanssa on kielletty, ensin varoitus - toisesta rikkeestä kilpailija suljetaan pois kilpailusta.		X			X
Kilpailureitiltä poikkeaminen on kielletty. Kilpailija, joka tällä tavoin tavoittelee hyötyä, suljetaan kilpailusta					X
Etäisyyden mittalaitteiden käyttö tai kuljetus kilpailureitillä				X	
Matkapuhelimen, tabletin tms. käyttö kilpailureitillä on kielletty (pl. hätäpuhelut)				X	
Hirvenhiihdossa luistelutyylillä hiihtävä kilpailija suljetaan kilpailusta					X
Mikäli viestissä tapahtuu varaslähtö, on lähtö uusittava. Varaslähtö merkitsee varoitusta joukkueelle		X			

KIITOS!

METSÄSTÄJÄLIITTO

Koti kaikille metsästäjille.